

ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจกรณีการจอดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทาง
เท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี¹

กัญญรัตน์ เลื่อน่อง²

ดร.วราภรณ์ จุลปานนท์³

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา ชุ่มนาเสียว⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจเกี่ยวกับการจอดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี และ 3) เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 เกี่ยวกับการจอดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key-Informant) อย่างไม่เป็นทางการจำนวน 11 คน โดยเน้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยในครั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า บทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ เป็นผู้บังคับใช้ มีอำนาจในตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล การเปรียบเทียบ จับ ปรับ ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ในการดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนด ปัญหา อุปสรรค คือ เจ้าหน้าที่จำนวนเจ้าหน้าที่เทศกิจไม่เพียงพอเนื่องจากมีงานหลายด้านที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ขาดเครื่องมือในการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์ขาดความต่อเนื่อง ประชาชนไม่เข้าใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจและพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง มีพฤติกรรมที่มักฝ่าฝืนกฎระเบียบ มีแนวทางแก้ไขดังนี้ จัดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่เทศกิจให้เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่เทศกิจต้องมีความเด็ดขาดในการปฏิบัติหน้าที่ เพิ่มการประชาสัมพันธ์การณรงค์เกี่ยวกับการห้ามขับขีหรือจอดรถจักรยานยนต์บนทางเท้าหรืออบรมผู้ใช้จักรยานยนต์ สร้างแรงจูงใจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ

¹ บทความเรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง “ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจกรณีการจอดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ดร.วราภรณ์ จุลปานนท์

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิต (สาขาผู้นำภาครัฐและภาคเอกชน) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์ กลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁴ อาจารย์ กลุ่มวิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงและมีขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก จากหลากหลายถิ่นฐาน การดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงเป็นภาระประการหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่จะทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่มีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร สำนักเทศกิจเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร กฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่เทศกิจมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เพื่อดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองซึ่งเกิดจากการขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจก่อให้เกิดปัญหาการไม่รักษากฎระเบียบ หรืออาจไม่รู้กฎระเบียบปฏิบัติส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่เทศกิจ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจกรุงเทพมหานคร ซึ่งถือว่าเป็นฝ่ายปกครองในการบังคับใช้ตามกฎหมาย

จากสภาพการจราจรที่หนาแน่น ถนนมีจำกัด และปริมาณรถเพิ่มขึ้นทุกวัน ทุกคนต้องทำงานแข่งกับเวลา ทำให้เกิดการละเมิดกฎระเบียบอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะปัญหาด้านการจราจรเป็นปัญหาหลักของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในช่วงเปิดภาคเรียนในบริเวณที่มีสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง ผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานไปเรียนจะมีการจราจรที่มีความแน่นหนาคับคั่งตามตามหน้าโรงเรียนหรือสถานที่ต่างๆ ทำให้เกิดปัญหาด้านการจราจรและอาจเกิดอุบัติเหตุแก่นักเรียนและผู้ปกครองได้ทางสำนักงานเขตจึงได้จัดเจ้าหน้าที่เข้าไปอำนวยความสะดวกด้านการจราจรตามหน้าโรงเรียนและตามสถานที่ต่างๆ ในพื้นที่เขต โดยเฉพาะเขตราชเทวี เป็นแหล่งที่มีการจราจรที่หนาแน่น เป็นที่ตั้งของย่านที่ทำการรัฐบาล ย่านธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และย่านสถานศึกษาที่สำคัญ นอกจากนั้นยังเป็นศูนย์กลางคมนาคม มีประชากรอาศัยในเขตนี้ค่อนข้างหนาแน่นและยังมีชุมชนที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมพิเศษเฉพาะด้วย

ปัญหาการจราจรติดขัดที่ ผิดเวลา ก็สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนผู้ใช้ทางเท้าบาทวิถีและความเรียบร้อยของบ้านเมือง เช่นกัน โดยเฉพาะช่วงเช้าที่การจราจรต้องแข่งกับเวลาทั้งปัญหารถติด บ่อยครั้งที่ประชาชนรู้กฎหมายแต่ไม่ยอมปฏิบัติ หรือเจ้าหน้าที่ละเลยการปฏิบัติ

ดังนั้นปัญหาการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ในการตรวจ จับ ปรับ บังคับใช้ เกี่ยวกับการจอดหรือขับซิ่งรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวีเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจเกี่ยวกับการจัดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวีตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535
3. เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 เกี่ยวกับการจัดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี

วิธีดำเนินการวิจัย

การนำเสนอวิธีการวิจัยประกอบด้วย (1) วิธีการศึกษา (2) การศึกษาเอกสาร (3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (4) แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (5) การวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศกิจ การบังคับใช้กฎหมายการจัดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวีและพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) 1) ผู้บริหารเขตราชเทวีและเจ้าหน้าที่เทศกิจ ซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตราชเทวี หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ หัวหน้างานกิจการพิเศษ หัวหน้าชุดปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่เทศกิจ 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย เจ้าของอาคารที่ได้รับผลกระทบจากการจัดและขับขีรถจักรยานยนต์บนทางเท้า จำนวน 1 คน ประชาชนที่ใช้ทางเท้าในการสัญจรไป-มา จำนวน 1 คน ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้าง จำนวน 1 คน ผู้ที่ฝ่าฝืนและถูกเปรียบเทียบปรับ จำนวน 1 คน และผู้ใช้รถจักรยานยนต์ทั่วไป จำนวน 2 คน

นิยามศัพท์

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 หมายถึง พระราชบัญญัติที่ให้ใช้บังคับเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองในเขตเทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไปสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะ

ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดใด ในท้องที่ใดมีบริเวณเพียงใด และจะให้ใช้บังคับทั้งหมดทุกมาตราหรือยกเว้นมาตราใด ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำหรับองค์การปกครองท้องถิ่นอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งและวรรคสอง การใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศ

เจ้าหน้าที่เทศกิจ หมายถึง เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้ทางเท้าชำรุดเสียหาย หรือจอด หรือขับจี้รถยนต์ หรือจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนบนทางเท้า เว้นแต่การขับเข้าอาคาร หรือที่เจ้าพนักงานจราจรผ่อนผัน มาตรา (17) ห้ามมิให้ใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของถนน เป็นสถานที่ซอม เปลียนแปลง ต่อเติม หรือติดตั้งอุปกรณ์รถยนต์ จักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน เว้นแต่กรณีที่เกี่ยวข้อง หน้าที่ใช้รถนั้นอยู่ มาตรา (17) หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท

ถนน หมายความว่า ทางเดินรถ ทางเท้า ขอบทาง ไหล่ทาง ทางข้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ตรอกซอย สะพาน หรือถนนส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้สัญจรได้

การจอดและขับจี้รถจักรยานยนต์ หมายถึง การขับจี้และการจอดรถที่เป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
2. ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจเกี่ยวกับการจอดและขับจี้จักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
3. นำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดแนวทาง นโยบายและวางแผนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการจอดและขับจี้รถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวีต่อไป

แนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

หลักการบังคับใช้กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย คือ การนำตัวบทกฎหมายมาใช้บังคับให้เกิดผลบังคับตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ โดยการพิจารณาถึงหลักการบังคับใช้กฎหมายนั้น ต้องคำนึงถึง 6 เนื้อหาของกฎหมาย ซึ่งจะต้องครอบคลุมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กฎหมายนั้น จะนำมาใช้ในองค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่

กฎหมายกำหนด โดยจะต้องพิจารณาถึงความเกี่ยวพันระหว่างองค์กรในด้านการประสานงาน ความขัดแย้งหรือความซ้ำซ้อนขององค์กร หรือหน่วยงาน และต้องคำนึงถึงมาตรการการลงโทษที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะความผิดที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้น การดูแลรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะ และสถานสาธารณะต่างๆ นับว่าเป็นภาระหน้าที่หนึ่ง ที่ต้องดำเนินการของฝ่ายเทศกิจ

สภาพการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ตามมาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของถนนเป็นสถานที่ซ่อมเปลี่ยนแปลง ต่อเติม หรือติดตั้งอุปกรณ์รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน และมาตรา 17 (2) การจอดหรือขับจี่รถยนต์จักรยานยนต์หรือล้อเลื่อนบนทางเท้า ซึ่งเป็นที่สาธารณะ เป็นการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับ เพื่อประโยชน์และความปลอดภัยของประชาชน

หลักบริการสาธารณะ “การบริการสาธารณะ” หมายถึง กิจกรรมที่ฝ่ายปกครองกระทำ เพื่อประโยชน์สาธารณะ อันเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น การคมนาคมขนส่ง การศึกษาการสาธารณสุข เป็นต้น โดยลักษณะบริการสาธารณะนั้น ต้องเป็นกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ โดยฝ่ายปกครองจะต้องดำเนินการเพื่อสนองความต้องการของคนส่วนรวม ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะ และบริการสาธารณะต้องเป็นกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง กล่าวคือ ความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองอาจจะเป็นความรับผิดชอบโดยตรงหรืออาจจะเป็นความรับผิดชอบที่มอบหมายให้องค์กรอื่นจัดทำบริการสาธารณะโดยฝ่ายปกครองคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ที่เกี่ยวข้องหลักบริการสาธารณะนั้น เจ้าพนักงานควบคุมตามกฎหมาย หากผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าพนักงานควบคุมมีอำนาจออกคำสั่ง จับ ปรับ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อสาธารณชน (มานิตย์ จุมปา, 2548 : 78-93)

ผลการศึกษาวิจัย

1. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม ดูแล และการบังคับใช้ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร ซึ่งถือว่าเป็นฝ่ายปกครองในการบังคับใช้ตามกฎหมายดังกล่าว ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการกระทำทางปกครองในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายที่ยังไม่ชัดเจน ในทางกฎหมายเกี่ยวกับคดีจราจรตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้เป็น

กฎหมายที่มุ่งเน้นบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษแต่ พ.ร.บ. ที่เจ้าหน้าที่เทศกิจใช้เพื่อสร้างกฎและกติกาในการใช้บาทวิถีหรือทางเท้าร่วมกันอย่างปลอดภัย

2. ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ในกระทำความผิดเกี่ยวกับ การขับ จี๊ และ จอครรถจักรยานยนต์บนทางเท้า

ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจเกี่ยวกับการจอดและขับจี๊รถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี จะเห็นว่ามีกรรเชียงเรียนบ่อยครั้ง เกี่ยวกับการขับจี๊รถจักรยานยนต์ บนทางเท้า สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้ที่สัญจรไปมา ในหลายพื้นที่

ปัญหาร้านซ่อมรถยนต์ นำรถยนต์หลายคันมาจอดกีดขวางทางสัญจรบนทางเท้า และบนพื้นผิวจราจรเพื่อรอการซ่อม ตลอดทั้งวันเป็นประจำทุกวัน สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้ที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว

ปัญหาการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ โดยการเพิกเฉย ละเลย ไม่ยอมจับกุมละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือมีการใช้อิทธิพลแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน อันทำให้เกิดข้อบกพร่องต่างๆ

ปัญหาเจ้าหน้าที่เทศกิจขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น ถุงมือ เสื้อสะท้อนแสง โข่และกุญแจล้อค รถยนต์สายตรวจ ที่ใช้เป็นพาหนะ ในการนำรถจักรยานยนต์ที่ฝ่าฝืนเข้ามาเก็บรักษาไว้ยังสำนักงานเขตฯ กรวยยาง เป็นต้น

ปัญหาข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่เก็บรักษาของกลางที่ยึดมาได้จากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ เนื่องจากพื้นที่สำนักงานเขตมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด และทรัพย์สินที่ยึดมาได้มีมูลค่าเกินกว่าที่จะรับผิดชอบได้

ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเด็ดขาดในการทำงานเป็นทีมของเจ้าหน้าที่เทศกิจ หรือความสามัคคีในทีมงานยังไม่มีที่เหมาะสมไม่เด็ดขาดจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่

ปัญหาผู้ขับจี๊รถจักรยานยนต์มีพฤติกรรมที่มักง่ายในการฝ่าฝืนกฎระเบียบของสังคมหากการบังคับใช้ พ.ร.บ. ของเจ้าหน้าที่เทศกิจมีประสิทธิภาพ ผู้ขับจี๊รถจักรยานยนต์ ย่อมเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าละเลยกระทำความผิด ทำให้เกิดระเบียบวินัยในการใช้ทางเท้าหรือผิวการจราจร

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ ปัญหาด้านการบังคับใช้ และปัญหาด้านประชาชนผู้ถูกบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ขาดเครื่องมือประกอบการปฏิบัติหน้าที่ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงภัยของเจ้าหน้าที่เทศกิจ และการปฏิบัติกับประชาชนไม่เท่าเทียมกัน มีการเลือกปฏิบัติ

ปัญหาการบังคับใช้ การบังคับใช้ พ.ร.บ. ของหน่วยงานเทศกิจ เป็นการบังคับใช้ทางปกครองโทษแก่ปรับ จับปรับเพื่อให้เกิดความหลากหลายจำเท่านั้น ขาดการประชาสัมพันธ์ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่ทราบกฎระเบียบการปฏิบัติในการใช้พื้นที่บนทางเท้า

ประชาชนขาดจิตสำนึก ในการใช้พื้นที่สาธารณะ หรืออาจไม่รู้กฎระเบียบของการบังคับใช้ พ.ร.บ. ของหน่วยงานเทศกิจ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่บริเวณดังกล่าวได้รับผลกระทบจากการกระทำผิด

3. แนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 เกี่ยวกับการจอดและขับขี่รถจักรยานยนต์บนทางเท้า ในพื้นที่เขตราชเทวี โดยจัดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่เทศกิจให้เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่เทศกิจต้องมีความเด็ดขาดในการปฏิบัติหน้าที่ เพิ่มการประชาสัมพันธ์การณรงค์เกี่ยวกับการห้ามขับขี่หรือจอดรถจักรยานยนต์บนทางเท้าหรืออบรมผู้ใช้จักรยานยนต์ สร้างแรงจูงใจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ

ควรมีการกำหนดค่าปรับเป็นขั้นตอนที่แน่นอนเหมาะสมกับการกระทำความผิด ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยรวมและรายประเด็น อยู่ในระดับมากเป็นไปได้อย่างดีและความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติ

จัดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่เทศกิจให้เพียงพอ กับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น แก้ไขข้อกฎหมาย เจ้าหน้าที่เทศกิจต้องไม่เลือกปฏิบัติ มีความเด็ดขาดจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ เพิ่มการประชาสัมพันธ์การณรงค์เกี่ยวกับการห้ามขับขี่หรือจอดรถจักรยานยนต์บนทางเท้าหรืออบรมผู้ใช้จักรยานยนต์ เกี่ยวกับการจับปรับในการไม่ปฏิบัติ ให้ประชาชนถือปฏิบัติตาม สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1. ควรแก้ไขข้อกฎหมายให้เจ้าหน้าที่เทศกิจ สามารถถือค้อนได้เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับ และการลงโทษการฟ้องคดีข้อหาความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

2. ปรับในอัตราที่สูงขึ้นเพื่อให้หลายจำจะได้ไม่ฝ่าฝืนจุดและขับจี้รถจักรยานยนต์บนทางเท้า ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 โดยการทำผิดซ้ำซาก

3. จัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดที่มีการฝ่าฝืนเป็นประจำ และมีการตีประกาศเกี่ยวกับการจอดและขับจี้รถจักรยานยนต์บนทางเท้า ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และกำหนดอัตราโทษการเปรียบเทียบปรับที่ชัดเจน

4. รมรงค์โครงการเกี่ยวกับการห้ามจอดหรือขับจี้รถจักรยานยนต์บนทางเท้าพร้อมทั้งจัดให้มีการอบรมผู้ใช้รถจักรยานยนต์ เกี่ยวกับการจับปรับ ในการไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. เกี่ยวกับการจอดและขับจี้รถจักรยานยนต์บนทางเท้า ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 หรือถ้าหากทำความผิดหลายครั้งต่อปี อาจตัดคะแนนใบขับขี่เช่นเดียวกับตำรวจใช้ปฏิบัติ

5. การเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ข่าวสาร หรือข้อมูลอันเป็นประโยชน์อื่นใดให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมเท่าที่ควร สภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจตามหลักการให้บริการ

อ้างอิง

กฤษณศักดิ์ เจริญธรรม. (2545). “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรณีศึกษาการควบคุมจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่-แผงลอย บริเวณคลองถม”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กาญจนา คำจตุ. (2552). “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ปรีชา พรหมศิรินนท์. “ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535”

พัฒนสรณ์ เกียรติฐิติคุณ. (2558). “รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

มณีวรรณ ต้นไทร. (2546). พฤติกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยาสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาที่มีต่อประชาชนที่มาติดต่อ. วิทยานิพนธ์ บข.ม.บริหารรัฐกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- มานิตย์ จุมปา. (2548). “สังคมและความประพฤติ”. *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยศพัทธ์ เวชมุข. (2559). “ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการเปรียบเทียบปรับของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535”.
- อภิชาติ แสนมาโนช. (2541). “การปรับปรุงโครงสร้างทางสายงานเทศกิจ ระดับสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.